

gal-appeltjes

natuurboekje
van

herfst 2000

Hoi! Heb je wel eens een eikenblad gezien met een balletje erop? Dat balletje is een gal. Er zijn allerlei gallen. Groot en rond... net knikkers. Of kleine, platte die op knoopjes lijken. Er zijn ook puntige en harige gallen. In zo'n gal groeit een beestje!

Ga eens gallen zoeken. Zijn de bladeren al van de bomen, kijk dan tussen de bladeren op de grond. Neem dit boekje mee en een potlood.

Eitje leggen Hoe ontstaat een gal? Voor de meeste gallen is een insect nodig. Een galwesp bijvoorbeeld. Ze boort een gaatje in het blad en legt er een eitje in. Daar komt een larf uit. Net een wormpje. Uit het blad groeit dan een gal, om de larf heen.

Een eik zit vaak vol met gallen. Die ronde galappeltjes zijn van de eikengalwesp. Maar eiken kunnen ook andere gallen hebben. Zoals knoopjesgallen en aardappelgallen. Die zijn van andere insecten.

Gal-onderzoek Ga op zoek naar een eik.
Geen eik in de buurt? Kijk dan bij een
beuk, een iep of een wilde roos. Op wilde
rozen kun je mosgallen vinden.

Heb je een gal gevonden?

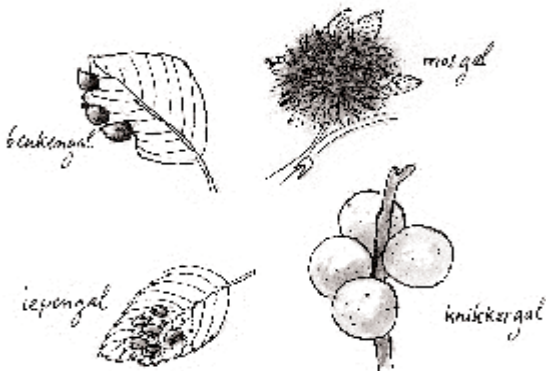
- de gal zit aan een blad vast
- de gal zit niet aan een blad vast

Welke kleur(en) heeft de gal? _____

Zoek nu gallen die op een blad zitten.

Vaak zit er meer dan één gal op.

Hoeveel gallen heeft jouw blad? _____

Zit de gal aan de onderkant of aan de bovenkant van het blad? _____

Voel aan een gal. Hoe voelt-ie?

Hard of zacht? _____

Ruw of glad? _____

Teken hieronder je blad met de gal(len).
Zet de naam erbij. Als je de naam niet weet, bedenk je zelf een naam.

Van ei tot galwesp Middenin eet de larf van het galappeltje. Dat is zijn eten. Hij groeit en groeit. Na een tijdje verpopt hij en wordt een galwesp.

Zie je een klein, rond gaatje in een gal?
Dan is het galwespje (of ander beestje) er al uitgekropen.

Neem een paar gallen (zonder gaatje) mee naar huis. Doe ze in een pot met onderin wat blaadjes. Maak gaatjes in het deksel. Zet de pot koel weg en kijk elke dag even. Af en toe water in de pot sproeien. Wat zie je na een tijdje? Laat het beestje buiten vrij.

Post ‘Vlinders ruiken met de sprieten op hun kop.’
 Dat was de oplossing van de rebus in het zomerboekje.
 We kregen veel goeie oplossingen met prachtige vlinders, waarvan we de kleuren jammergenoeg niet kunnen laten zien.

VLINDERS

van kop

rienne vervuurt

eline frissen

judith keulers

Doe je mee? Teken een takje of een blaadje met mooie gallen en stuur het vóór 1 november 2000 naar

Het Limburgs Landschap. We zetten dan een paar van jullie tekeningen in het volgende natuurboekje.

Gallen-weetje Vroeger schreven mensen met 'galnoteninkt'. Recept: een paar galnoten (= knikkergallen) fijnhakken en in een jampotje doen. Enkele roestige spijkers erbij plus wat water, zodat alles net onder water staat. Na een tijdje heb je blauwige inkt.

Stichting het Limburgs Landschap
postbus 4301, 5944 ZG Arcen
telefoon [077] 473 75 75
fax [077] 473 75 76

Samenstelling en tekst Ditte Merle
Tekeningen Wil Kroon
Deze kinderbijlage is mogelijk
gemaakt door de Postcodeloterij